

Socialdepartementet

**Yttrande, Digifysiskt vårdval - Tillgänglig primärvård
baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42)**

Utredningen Digifysiskt vårdval – Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42) har skickats ut på remiss och Örnsköldsviks kommun är en av remissinstanserna. Remissen är daterad 14 oktober och ska vara inskickad till socialdepartementet senast 2020-01-14.

Det övergripande syftet är att säkerställa möjligheterna för en jämlik vård baserat på befintlig ansvarsfördelning för hälso- och sjukvården. Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag som syftar till att på ett effektivt sätt uppnå målen i hälso- och sjukvårdslagen. Utredningen har i ett tilläggsdirektiv fått i uppgift att utreda hur ett långsiktigt hållbart system för så kallade nätläkare kan skapas. Vidare ska utredningen kartlägga användandet av inhyrd personal, lämna förslag på hur en mer kontinuitetsbaserad vård kan främjas genom att användandet av inhyrd personal minskas samt överväga för och nackdelar med att införa tillståndsprövning för att bedriva hälso- och sjukvård (s 19, SOU 2019:42).

I ett delbetänkande (SOU 2018:55) har utredningen redovisat skillnader i vårdutnyttjande mellan patientgrupper med olika socioekonomiska förutsättningar. Vidare har delbetänkandet visat på utgångspunkter för bättre styrning.

Utredningen lägger fram ett antal förslag och lyfter att kontinuitet blir utgångspunkt för valfrihet och organisering av primärvården. Förslagen berör

- Nya grunder för valfriheten i primärvårdens vårdvalssystem
- Tydligare krav på utförare
- Vårdens åtagande ska bli tydligare för patienten
- Planeringsbar verksamhet för utförare
- Ett mer nationellt system med möjlighet till lokal anpassning
- Tydligare styrning av etableringar

Vidare belyser utredningen vad förslaget innebär för dagens så kallade nätläkare, efterlyser åtgärder för att minska beroendet av inhyrd personal, kvalitetshöjning av upphandling samt synliggör kompetensförsörjningsutmaningar. Delar av förslagen har påverkan på det kommunala självstyret, såsom en enhetlig patientavgift. När det gäller resonemang hur utredningens förslag påverkar kommunala självstyret utgår Örnsköldsviks kommun från att Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör analys.

Det finns några punkter som är särskilt viktiga att påtala ur Örnsköldsviks perspektiv. Dessa punkter är:

- a) Utredningen har fokus på den hälso- och sjukvård som ges av regioner (utredningen använder lagens definition även om landsting övergått till att vara regioner), dvs omfattar inte den hälso- och sjukvård som drivs av kommun, till exempel i särskilda boenden och hemsjukvård. Man skriver ”När det gäller primärvården i stort får konstateras att utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S 2017:01) har uppdraget att lämna förslag på hur samverkan mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen kan underlättas och hur gränssnittet mellan dessa verksamheter bör se ut (dir. 2017:97). För att undvika dubbelarbete mellan utredningarna har nu föreliggande utredning valt att inte ägna oss åt kommunernas hälso- och sjukvård” (s 68–69). Ur ett kommunalt perspektiv är det viktigt att vården är jämlik oberoende av om det är kommun eller region som ansvarar för den, oberoende av om vårdgivaren hör till offentliga eller näringslivssektorn. De beslut som tas utifrån utredningarna måste fungera tillsammans för att den vårdbehövande ska få den önskade kontinuiteten och en jämlik vård. Detta innefattar frågor såsom hur individens journal ska hanteras, kommunikation kring till exempel vårdval, möjlighet för individen att via 1177 ta del av sin sammanhållna individuella plan (SIP), i samband med utskrivning från slutenvård, med mera.
- b) Utifrån perspektivet jämlik vård är det centralt att såväl fysiska som digitala besök är möjliga, det vill säga att det finns utbyggd digital infrastruktur samt tillgänglig fysisk vård inom rimliga avstånd. Vidare ska det finnas en medvetenhet om att det finns individer som inte är digitala, det vill säga hänsyn ska tas till det digitala utanförskapet men också problematik när det gäller täckning av wifi-nätet.
- c) För att ha en jämlik vård och kontinuitet i vården så behövs tillgång till personal med rätt kompetens. En ökad kontinuitet gällande läkare är eftersträvaransvärt då detta inte fungerar tillfredsställande idag. Kompetensförsörjning för nuvarande och framtida behov är viktig.

Örnsköldsviks kommun

Per Nylén

Kommunstyrelsens ordförande